

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. George Vraca, nr. 8, Sector 1, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 10179 / 18. IUN. 2019

Doamnei Ana Berea

Director executiv al Direcției de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț

RECOMANDAREA

Nr. *32*din.....*18*.....iunie 2019

În articolul "Cu trei copii într-o locuință improvizată la Piatra-Neamț", publicat de "ZiarPiatraNeamț.ro" din data de 12 martie 2019, a fost prezentată situația unei familii cu trei copii minori, care au abandonat școala și care trăiau, din primăvara anului 2018, într-o așa zisă locuință, improvizată, la marginea orașului Piatra Neamț, fără curent electric, fără utilități, în condiții greu de descris.

Din materialul video publicat de Ziar Piatra Neamț, rezulta că familia a locuit la containere în, însă din cauza condițiilor din acea locație, unde românii le agresau copiii și le furau bunurile, au fost nevoiți să plece.

Aspectele relatate în articolul de presă au fost examinate în contextul unei posibile încălcări a art. 49 și 47 din Constituția României, privind dreptul la protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la un nivel de trai decent.

Pentru verificarea veridicității aspectelor prezentate în articolul de presă, Biroul Teritorial Bacău a obținut aprobarea de sesizare din oficiu și a întreprins demersuri la Primăria municipiului Piatra Neamț și la D.G.A.S.P.C. Neamț.

Autoritățile sesizate au comunicat următoarele:

1. Prin adresa nr. 7358 din 22 martie 2019, Primăria municipiului Piatra Neamț, a comunicat că, și împreună cu trei din cei patru copii, au

locuit până la sfârșitul anului 2018 în Piatra Neamț, str. _____, bl. _____, într-un apartament-locuință socială, repartizată de primărie.

În perioada 1.04.2013-01.02.2015, familia a beneficiat de ajutor social, dreptul încetând ca urmare a neefectuării de ore de acțiuni de interes local și a neprezentării adevărinitei de la A.J.O.F.M Neamț. Familia în cauză a fost monitorizată de către inspectorii Serviciului Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului din cadrul Direcției de Asistență Socială Piatra Neamț, încă din luna ianuarie 2018, dată la care minorul _____ a plecat de la domiciliu fără a anunța părinții, mama acestuia refuzând la acel moment, înscrierea fiului său într-un program de consiliere psihologică, program propus de D.G.A.S.P.C. Neamț.

În perioada următoare, familia _____ și _____ a beneficiat de consiliere/mediere, în vederea respectării drepturilor copilului.

Conform celor comunicate, cei trei minori ai familiei nu au frecventat cursurile școlare, iar părinții acestora nu au dorit să-i școlarizeze, motivând situația materială precară, preferând să cerșească în diferite locuri din oraș.

În vederea monitorizării situației minorilor, în luna iulie 2018, la data vizitei inspectorilor, la domiciliul familiei nu a fost găsită nicio persoană, reprezentanților minorilor în cauză li s-a lăsat o invitație de a se prezenta la sediul autorității locale, însă aceștia nu s-au prezentat.

În luna septembrie 2018, mama minorilor a fost găsită împreună cu fiii săi în același cartier dar într-un alt imobil și a declarat că aceștia nu mai doresc să frecventeze cursurile școlare și că nu a întreprins niciun demers pentru înscrierea/reînscrierea copiilor într-o formă de învățământ.

Începând cu luna ianuarie 2019, familia _____ nu a mai fost găsită la domiciliu, iar din observațiile responsabilului de caz a reieșit faptul că locuința era devastată și nelocuită.

Urmare a unei acțiuni comune a D.A.S. Piatra Neamț și a Poliției Locale Piatra Neamț (în urma publicării materialului de presă), toți membrii familiei au fost găsiți pe malul râului Bistrița, într-o locuință improvizată, construită din cartoane, într-o zonă izolată, plină de vegetație sălbatică și invadată de animale comunitare.

Familia a fost preluată, după ce inițial au refuzat ferm, și transportată la Centrul Social "Împreună", unitate de asistență socială din subordinea Direcției de Asistență Socială Piatra Neamț.

Pentru sprijinirea numitului _____, tatăl minorilor în găsirea unui loc de muncă, a fost programat la un interviu pentru angajare la S.C. Salubritas S.A., dar în ciuda insistențelor specialiștilor centrului, acesta nu s-a prezentat.

Potrivit celor comunicate de autoritatea sesizată, a fost întocmită și înaintată către compartimentul de specialitate al Primăriei municipiului, o anchetă socială prin care a fost prezentată oportunitatea și nevoia absolută a acestei familii pentru acordarea unei locuințe sociale, menționându-se că anterior, acestei familii i-au mai fost acordate locuințe sociale pe care le-au distrus/devastat, în diferite cartiere din municipiu.

Autoritatea sesizată nu a considerat oportună întocmirea documentației/propunerea de instituire a unei măsuri de protecție specială, însă, luând în considerare faptul că numiții _____ și _____ neglijează nevoile de dezvoltare ale copilului, prin încălcarea dreptului la educație, prin împiedicarea în mod nejustificat să urmeze cursurile învățământului general obligatoriu, s-au întocmit și transmis către Parchetul de pe lângă Judecătoria Piatra Neamț documentele pentru tragere la răspundere a reprezentanților legali ai copiilor.

Răspunsul autorității sesizate a fost însoțit de documente din care rezultă modul în care familia _____ a fost monitorizată, respectiv, anchete sociale, corespondență cu familia, corespondență cu unitatea școlară, plan de servicii și dispoziții de primar.

Din examinarea acestora, rezultă că cel puțin teoretic, familia _____, a fost în atenția Direcției de Asistență Socială Piatra Neamț, fiind monitorizată încă din luna februarie 2018, acesteia acordându-i-se consiliere/mediere în vederea respectării drepturilor copiilor.

Cu toate acestea, cum am arătat mai sus, monitorizarea familiei nu a produs niciun efect, câtă vreme copiii au abandonat școala, iar părinții nu au fost în stare să depună minimul de documente necesare obținerii alocației de sprijin, a ajutorului social și au refuzat orice loc de muncă oferit.

2. Prin adresa nr. 10536 din 26 martie 2019, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț, a comunicat concluziile proprii ale evaluării de caz.

Conform celor comunicate, evaluarea de caz realizată în cauză, a pus în evidență existența unor indicatori de neglijare, în sensul prevăzut de Capitolul II, Secțiunea 2¹ din Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în

familie, aprobată prin H.G. nr. 49/2011, însă, **din motive neimputabile părinților** (lipsa unei locuințe, lipsa unor venituri financiare stabile, inabilități de comunicare și relaționarea cu instituțiile abilitate în oferirea de suport).

Până în anul 2017, familia formată din cei doi părinți și trei copii au locuit la periferia orașului Piatra Neamț, în cartierul _____, într-o locuință socială acordată de primărie, pe care au părăsit-o din cauza unor neînțelegeri cu o parte din populația de etnie romă care locuiește în această zonă, și au locuit într-o gheretă în zona gării, ce a aparținut Ministerului Apărării Naționale, de unde au fost evacuați ulterior.

Din anul 2017 și până la data de 11 martie 2019, familia _____ a locuit într-o construcție improvizată, pe malul Bistriței. (Primăria Piatra Neamț susține că familia locuia aici din ianuarie 2019, iar cei în cauză, din primăvara anului 2018).

La momentul evaluării, copiii nu se aflau într-o situație de risc imediat care să necesite scoaterea din familie și nu prezentau urme de violență.

În toată perioada de referință, familia nu a beneficiat de prestații sociale acordate conform legislației în vigoare, mama copiilor declarând că nu a solicitat autorității locale sprijinul. Cei doi părinți nu lucrează și nici nu au întreprins demersuri pentru găsirea unui loc de muncă.

Evaluarea cazului nu a pus în evidență manifestarea unor abuzuri asupra copiilor, ci doar existența factorilor de risc sus-menționați, în acest caz fiind aplicabile prevederile Capitolului IV, Secțiunea 1⁴, lit.c) din Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, aprobată prin H.G. nr. 49/2011, respectiv, referirea cazului către Direcția de Asistență Socială Piatra Neamț.

În Raportul de Evaluare Inițială, întocmit de Serviciul pentru Copilul Maltratat din cadrul D.G.A.S.P.C. Neamț, sunt consemnate observații privind serviciile oferite familiei _____ în cadrul Centrului Social "Împreună" din municipiul Piatra Neamț, str. _____ nr. _____ și faptul că începând cu anul școlar 2019-2020, copiii vor fi reînscși în cadrul unor instituții de învățământ adecvate nevoilor educaționale identificate, în funcție de vârsta și apitudinile acestora.

Din examinarea răspunsurilor și documentelor anexate, comunicate de cele două autorități sesizate, rezultă faptul că familia _____, a fost în atenția Direcției de Asistență Socială Piatra Neamț, fiind monitorizată, cel puțin la nivel teoretic, încă din luna februarie 2018, acesteia acordându-i-se consiliere/mediere în vederea respectării drepturilor copiilor.

Cu toate acestea, cum am arătat mai sus, monitorizarea familiei nu a produs niciun efect, câtă vreme copiii au abandonat școala, părinții nu au fost în stare să depună minimul de documente necesare obținerii alocației de sprijin și ajutorul social, au refuzat orice loc de muncă oferit și au ajuns să trăiască pe malul Bistriței într-o locuință de carton, dovedindu-se incapabili de a asigura copiilor mijloacele necesare pentru un trai decent.

Direcția de Asistență Socială Piatra Neamț nu a considerat "în acest moment" oportună întocmirea documentației/propunerea de instituire a unei măsuri de protecție specială, dar surprinzător, a formulat plângeri penale împotriva celor doi soți , pentru încălcarea dreptului la educație a copiilor.

Potrivit celor comunicate de D.G.A.S.P.C. Neamț, evaluarea de caz a pus în evidență existența unor indicatori de neglijare, însă precizează că aceștia nu sunt imputabili părinților, dacă refuzul locurilor de muncă, distrugerea locuințelor sociale oferite, refuzul de comunicare cu instituțiile abilitate în oferirea de suport, dovedesc inexistența culpei acestora.

Coroborând punctele de vedere transmise de cele două instituții, concluzionăm că nu a existat o colaborare reală între cele două autorități, care ar fi avut menirea de a preveni consecințele grave ale neglijenței celor doi părinți asupra propriilor copii, manifestate constant.

Mai mult, apreciem că minorii trebuiau să fie protejați față de mediul oferit de familie, încă de la momentul luării la cunoștință cu privire la nerespectarea drepturilor acestora de către părinți. Formularea plangerilor penale pentru fapta prevăzută de art. 380 din Codul penal ne demonstrează faptul că în cauză, nu interesul superior al copiilor familiei primează, ci, autoritatea locală cu atribuții în asistența socială, a identificat o altă soluție pentru a justifica incapacitatea proprie de a adopta măsuri eficiente, în concordanță cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copiilor.

Având în vedere cele de mai sus, apreciem că în cauză Direcția de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului.

Astfel, potrivit art. 39 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, Serviciul public de asistență socială va lua toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor

de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie, iar potrivit alin. (2), orice separare a copilului de părinții săi trebuie să fie precedată de acordarea serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, acordate în baza unui plan de servicii.

Potrivit art. 40 alin. (1) din același act normativ, planul de servicii se întocmește și se pune în aplicare de serviciul public de asistență socială sau de persoanele cu atribuții de asistență socială din aparatul propriu al consiliilor locale, comunale de la domiciliul copilului, în urma evaluării situației copilului și a familiei acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 40 alin. (5), planul de servicii poate avea ca finalitate transmiterea către D.G.A.S.P.C. dacă, după acordarea serviciilor prevăzute de acest plan se constată că menținerea copilului alături de părinții săi nu este posibilă.

De asemenea, în conformitate cu art. 41 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, dacă în urma vizitelor efectuate de reprezentanții autorității locale se constată că dezvoltarea fizică, mentală, spiritual, morală sau socială a copilului este primejduită, serviciul public de asistență socială este obligat să sesizeze de îndată D.G.A.S.P.C. în vederea luării măsurilor prevăzute de lege.

În acest context, în temeiul art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1), lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Pentru realizarea scopului legal și constituțional al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul Poporului, în calitate sa de mediator și Direcția de Asistență Socială a municipiului Piatra Neamț, Avocatul Poporului emite prezenta

RECOMANDARE

1. Directorul executiv al Direcției de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va dispune luarea cu celeritate a măsurilor legale, în vederea respectării dispozițiilor art. 39-41 din Legea nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului, în vederea identificării precoce a situațiilor de risc în care se pot afla copiii din comunitate;

2. Directorul executiv al Direcției de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț va dispune continuarea monitorizării familiei și în funcție de rezultatele evaluării, va decide asupra oportunității transmiterii către D.G.A.S.P.C. Neamț, a propunerii instituirii măsurii de protecție specială a minorilor;
3. Directorul executiv al Direcției de Asistență Socială a Municipiului Piatra Neamț va dispune informarea Avocatului Poporului, prin Biroul Teritorial Bacău, cu privire la însușirea recomandării și la măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI
Victor Ciorbea

